

Begeleidende brief Functioneel bilan

In 2021 wordt de RIZIV-conventie, goedgekeurd op 26/7/2021, uitgerold vanuit een visie waarin samenwerking met actoren in zorg en welzijn centraal staat. Dit plan kadert binnen de bredere hervormingen in de geestelijke gezondheidszorg en het protocolakkoord afgesloten op 2 december 2020 over de gecoördineerde aanpak voor de versterking van het psychisch zorgaanbod, in het bijzonder voor kwetsbare doelgroepen.

Dit functioneel bilan is een kerninstrument en vertaalt de visie verder door in de organisatie en financiering van 2 psychologische functies, namelijk:

- De eerstelijnspsychologische functie in nauwe samenwerking met de actoren in de eerste lijn en dicht bij de burger: de mentale gezondheid versterken en psychische klachten voorkomen via versterken van zelf- of mantelzorg, via vraagverheldering, via kortdurende of laag-intensieve interventies, psycho-educatie, oriëntatie of expertise deling.
- En de gespecialiseerde psychologische functie, dit betreft psycho-diagnostiek of middellange of matig intensieve psychologische behandeling aangepast aan een onderliggende aandoening (geen urgentie (gevaar voor fysieke integriteit) of complexe problematiek). Deze laatste functie is enkel toegankelijk na aanmelding bij het netwerk gespecialiseerde psychologische zorg via het functioneel bilan dat samen met een arts is opgesteld. Voor meer informatie:
<https://www.riziv.fgov.be/nl/nieuws/Paginas/versterkt-psychologisch-zorgaanbod-voor-iedereen-september.aspx>.

Visie

Multidisciplinaire samenwerking en opvolging is in de (geestelijke) gezondheidszorg van essentieel belang om goede zorg te organiseren voor de patiënt en zijn omgeving en dit vanuit de 4AIM-gedachte. Het KCE stelt dat voor het stimuleren van overleg en communicatie tussen vb. artsen en klinisch psychologen/orthopedagogen een goede gewoonte is die op het terrein vaak reeds bestaat. Door het samenbrengen van de complementaire competenties van deze verschillende professionals kan de problematiek van elke patiënt in al zijn dimensies en complexiteit worden geëvalueerd en aangepakt. Deze samenwerking moet trouwens aangemoedigd worden van bij het eerste contact met de zorggebruiker en wordt ondersteund via het opmaken van een functioneel bilan.

Functioneel bilan

Een functioneel bilan is een essentieel en klinisch werkinstrument dat geïntegreerde zorg gaat ondersteunen. Het bevordert de kwaliteitsvolle professionele interventie en multidisciplinaire en intersectorale samenwerking. Het bilan beschrijft de gezondheidstoestand van de patiënt vanuit bio-psycho-sociaal oogpunt, waaronder de moeilijkheden en de capaciteiten van de patiënt en zijn omgeving (somatisch, psychologisch, sociaal, huidige behandeling, voorafgaandelijke behandeling(en), indicatie waarom verdere behandeling/verwijzing aangewezen is, een probleemsamenhang,

Op basis van het functioneel bilan kan men inschatten welke zorg of ondersteuning nodig is (met inbegrip van de reeds gevolgde interventies), een zorg- of behandelingsplan opmaken, een schatting maken van de duur en intensiteit van de nodige interventie en een evaluatie maken van de verstrekte behandeling. Dit bilan is tevens een communicatie-instrument in de multidisciplinaire samenwerking

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

tussen de betrokken partners in het netwerk en geldt ook als indicatie voor gespecialiseerde zorg en aanmelding bij het netwerk ambulante gespecialiseerde GGZ.

Het functioneel bilan is een onderdeel van het patiëntendossier en is niet gelijk aan de persoonlijke nota's van professionals. Het bilan is bij voorkeur kort en bevat enkel **informatie die noodzakelijk** is om de situatie van de zorggebruiker te begrijpen en zorg af te stemmen. Het bilan wordt met de zorggebruiker opgesteld in een voor hem begrijpelijke taal. De belangrijkste taak van het assessment is dan ook om de zorggebruiker te helpen zijn vragen te stellen en hem de kans te geven bij te dragen aan de totstandkoming van het behandelplan.

In de conventie gebeurt de aanmelding aan het netwerk gespecialiseerde GGZ obv het functioneel bilan opgesteld door de klinisch psycholoog/orthopedagoog en de behandelende arts¹. Het functioneel bilan verenigt de gezichtspunten vanuit verschillende expertises zodat er vanuit complementariteit van de arts, de klinisch psycholoog/orthopedagoog en cliënt of patiënt een volledig beeld kan gecreëerd worden van de situatie met in begrip van de reeds uitgevoerde behandelingen van zowel psycholoog als arts.

Gedeeld beroepsgeheim

Als beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg is het belangrijk dat u uw patiënt op de hoogte stelt van uw voornemen om informatie over hem of haar te delen, nog voordat u deze deelt.

Meer bepaald is het noodzakelijk om hem te informeren over de inhoud van de uitwisselingen, de doelstellingen van deze uitwisselingen, en de gezondheidsverstrekkers met wie u wenst uit te wisselen. Daarom dient het functioneel bilan opgesteld te worden samen met de patiënt (of diens wettelijke vertegenwoordiger). Bovendien wordt deze informatie gedeeld met professionals die eveneens gebonden zijn aan het beroepsgeheim en dezelfde finaliteit nastreven. De informatie is beperkt tot het strikt noodzakelijke en in het belang van de patiënt (cf. artikel 33 van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorg beroepen; en conform de wet op de patiëntenrechten). Indien de patiënt weigert om deze informatie te delen met een andere professional met wie hij een therapeutische relatie heeft, dan moet dit op het functioneel bilan en in het patiëntendossier worden vermeld. Indien de patiënt in uitzonderlijke omstandigheden weigert deze informatie te delen met een andere behandelende professional, moet dit op de functiebeoordeling en in het patiëntendossier worden vermeld. Er wordt een sjabloon voor geïnformeerde toestemming voorzien.

Werkwijze

Het functioneel bilan wordt reeds opgesteld vanaf de eerste sessie bij een nieuwe cliënt om de huidige situatie, voorgeschiedenis, antecedenten, moeilijkheden en capaciteiten inclusief de zorgvraag genoteerd kunnen worden. Op basis hiervan kan indicatiestelling opgestart worden. Het functioneel bilan wordt dynamisch gebruikt als een werkinstrument tijdens en na de interventie om samen met de cliënt en eventuele andere zorg- en hulpverleners de voortgang van de situatie van de cliënt in zijn context te monitoren en evalueren. Op het einde van de interventie kan een functioneel bilan de beslissing om een interventie verder te zetten of af te ronden ondersteunen. De keuze naar vervolgzorg volgt ook uit het functioneel bilan.

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

Communicatie- en oriëntatiedocument

Het functioneel bilan dient altijd in functie te staan van het zorgtraject van een cliënt en de context, en kadert binnen het gedeeld beroepsgeheim. Het is eveneens belangrijk dat circulatie van dergelijke informatie op vertrouwelijke en veilige wijze gebeurt (zoals e-health box).

Het functioneel bilan fungeert expliciet als communicatiedocument in minstens onderstaande situaties:

Ten eerste, na een eerste contact bij een zorg- of hulpverlener zoals bijvoorbeeld een geconventioneerde klinisch psycholoog/orthopedagoog (eerstelijnspsychologische of gespecialiseerde functie) wordt het functioneel bilan bezorgd aan de GMD-houdende huisartsenpraktijk teneinde een globaal overzicht van de situatie van de zorggebruiker in zijn/haar context te bewaren. Hiervoor is toestemming van de zorggebruiker vereist.

Ten tweede, de toegang tot gespecialiseerde zorg kan enkel gebeuren na aanmelding bij het netwerk van de gespecialiseerde psychologische zorg die een conventie met het netwerk GGZ hebben afgesloten en obv het functioneel bilan waaruit blijkt dat er nood is aan een specifieke gespecialiseerde interventie. Dit functioneel bilan wordt aangevuld door de behandelende arts om zo een volledig beeld te krijgen van het functioneren van de zorggebruiker. Het proces van deze oriëntatie dient op voorhand toegelicht te worden aan de zorggebruiker zodat hij/zij een geïnformeerde en gedeelde beslissing kan maken. Na de gespecialiseerde interventie kan het functioneel bilan, mits goedkeuring van de patiënt, en indien nodig, gebruikt worden als communicatie-instrument naar de betrokken eerstelijnsactoren binnen het kader van afspraken omtrent verdere ondersteuning (bijvoorbeeld: 'vinger aan de pols').

! In het kader van oriëntatie naar de gespecialiseerde functie, is het verplicht om in het systeem van facturatie vanuit de VZW IM, het RIZIV-nummer in te voegen van de arts en de geconventioneerde klinische psycholoog/orthopedagoog die het functioneel bilan opgesteld hebben. Dit wordt in het systeem ingevoerd door de geconventioneerde klinisch psycholoog/orthopedagoog.

Zorggebruiker staat centraal

Bijkomend wordt de zorggebruiker binnen dit kader expliciet beschouwd als eigenaar van zijn of haar traject. De conventie vereist dat zorgprofessionals samenwerken door de zorggebruiker centraal te stellen. Dit bilan wordt daarom opgesteld samen met de patiënt in een begrijpbare en eenvoudige taal – en woordkeuze zonder ambiguïteit.

We moeten daarom aandacht besteden aan het risico van veralgemening of trivialisering van het probleem door het gebruik van onbegrijpelijke termen of onderhevig aan interpretatie. Dit zou ongetwijfeld een nadelige invloed hebben op de mentale toestand van de patiënt en zou contraproductief zijn voor de goede samenwerking van de verschillende partners.

*dit document werd opgesteld in samenwerking met ervaringsdeskundigen, huisartsen en psychologen/orthopedagogen.

Het functioneel bilan is onderdeel van de nieuwe overeenkomst "Financiering psychologische zorg in de eerstelijns via lokale multidisciplinaire netwerken en samenwerkingsverbanden". Zowel het gebruik als de inhoud wordt ingeschreven in de overige onderdelen van de overeenkomst.

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

Sjabloon Functioneel bilan

CONTACTGEGEVENS

GEGEVENS ZORGGEBRUIKER				
Naam		Voornaam		leeftijd
Rijksregisternummer		RVT	JA / NEE	
Vertrouwenspersoon/contactpersoon/voogd*				

*wettelijk vertegenwoordiger, bewindvoerder over de persoon en/of persoon met een zorgvolmacht

GEGEVENS BETROKKEN PSYCHOLOOG/ORTHOPEDE			
Contactgegevens	Naam		Voornaam
	Adres		
	Telefoonnummer		
	Website/mailadres		
	RIZIV-nummer (als geconventioneerd)		
Functie/specialisatie	☐ Eerstelijnspsychologische functie		☐ Gespecialiseerde functie:(specialisatie)
Contact voorkeur	☐ E-healthbox/ beveiligde e-mail ☐ Telefonisch, beschikbare momenten: ☐ Andere:		

GEGEVENS BETROKKEN ARTS			
Contactgegevens	Naam		Voornaam
	Adres		
	Telefoonnummer		
	RIZIV-nummer		
Specialisatie	☐;		
Contact voorkeur	☐ E-healthbox/ beveiligde e-mail ☐ Telefonisch, beschikbare momenten: ☐ Andere:		

GEGEVENS GMD-HOUDENDE HUISARTSENPRAKTIJK			
Contactgegevens	Naam		Voornaam
	Adres		
	Telefoonnummer		
	RIZIV-nummer		
Contact voorkeur	☐ E-healthbox/ beveiligde e-mail ☐ Telefonisch, beschikbare momenten: ☐ Andere:		

GEGEVENS ANDERE HULPVERLENER(S)			
Contactgegevens	Naam		Voornaam
	Adres		
	Telefoonnummer		
	RIZIV-nummer		
Functie/specialisatie	☐		
Contact voorkeur	☐ E-healthbox/ beveiligde e-mail ☐ Telefonisch, beschikbare momenten:		

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische,...) van de cliënt.

	○ Andere:
--	-----------------

GEGEVENS ANDERE HULPVERLENER(S)			
Contactgegevens	Naam		Voornaam
	Adres		
	Telefoonnummer		
	RIZIV-nummer		
Functie/specialisatie	○		
Contact voorkeur	☐ E-healthbox/ beveiligde e-mail ☐ Telefonisch, beschikbare momenten: ☐ Andere:		

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

FUNCTIONEEL BILAN

SITUATIE		
(datum.....;.....)		
Voorgeschiedenis (Relevante Bio, psycho en sociale antecedenten, ...)		
Zorggebruiker		
Behandelende arts		
Klinisch psycholoog/orthopedagoog		
Andere		
Huidig functioneren (in het begin van de interventie)		
Problemen/klachten en sterktes/sociaal netwerk	Bio, psycho, sociale situatie en omstandigheden	Persoonlijke stijl
	Zorggebruiker	Andere
	Behandelende arts	
	Klinisch psycholoog/orthopedagoog	
Andere		
Hulpvra(a)g(en) / doelstellingen / verwachtingen		
Psycholoog/orthopedagoog		

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

Behandelende arts
Zorggebruiker
Andere

INDICATIESTELLING EN ZORGCOORDINATIE				
Wat (klacht)	Doelstelling	Interventie	Wie	Status/verloop/evolutie

Tussentijdse interventie

Gedurende de behandeling de evolutie van de (problematische) situatie beschrijven

Situatie	datum.....
Zorggebruiker	
Behandelende arts	
Klinisch psycholoog/orthopedagoog	
Andere	
In overleg met zorggebruiker wordt er besloten:	

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Geen verdere hulp aangewezen ○ Dagelijkse opvolging nodig voor door ○ Oriëntatie nodig voor naar ○ Andere
--

Afsluiten interventie

Beschrijven van de evolutie van de (problematische) situatie beschrijven en eventueel formuleren van voorstellen het verdere parcours van de zorggebruiker

Situatie	datum.....
Zorggebruiker	
Behandelende arts	
Klinisch psycholoog/orthopedagoog	
Andere	
In overleg met zorggebruiker wordt er besloten:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Geen verdere hulp aangewezen ○ Opvolging nodig voor door ○ Oriëntatie nodig voor naar ○ Andere 	

Opmerkingen:

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

Bijlagen:

.....

Handtekening van betrokken partijen

¹ Met « behandelende arts », wordt de arts bedoeld die betrokken is bij de zorg (medische, psychiatrische, ...) van de cliënt.

